

[Per Stig Møller]

Der er tværtimod tale om kraftig utålmodighed, men også om bevidst valg af forskellige metoder på grund af befolknings sammensætningerne.

Vi støtter dem desuden ved at fastholde USSR på dens underskrift på CSCE-slutdokumentet og på Helsinkierklæringen, hvis konsekvenser jo er, at USSR ikke kan lukke Litauens grænser og heller ikke kan ophæve informationsfriheden, som det netop er sket.

Vi skal endelig fastholde Gorbatsjov og Sjevardnadse på deres løfter om at afstå fra magtanvendelse i Litauen, og konsekvensen er, at de så også må afstå fra at bruge økonomisk magt for at knække Litauens demokratiske vilje.

Vi skal foreholde Gorbatsjov, hvilket tab af troværdighed han vil lide, hvis han gennem den ene eller den anden form for magtanvendelse søger at knække de nyligt genopståede demokratier, og vi skal forklare, at den nedrustnings- og afspændingsproces, vi alle arbejder for og håber på, vil lide alvorlig skade og ødelægge fremskridtet i forhandlingerne mellem EF og USSR, hvis man fortsætter, som man gør i Litauen.

Vores politik går ikke ud på at destabilisere Sovjetunionen. Vi ønsker ikke at spille dem, der vil afbryde afspændingen, noget kort på hånden; men vi ser ikke afspænding, hvor et regime knuser folkets vilje. En stat, der ikke respekterer sine borgeres vilje og rettigheder, kan heller ikke garantere dem at respektere andre folkeslags, nationers og staters vilje og rettigheder, skrev Vaclav Havel i 1985 i »Revolutions Anatomi«, og lige netop derfor udgør Litauen i dag Gorbatsjovs prøvesten, så meget desto mere som vi aldrig har anerkendt, at de baltiske lande er indlemmet i Sovjetunionen. Befrielsen af de baltiske lande er en historisk nødvendighed og en retfærdighedsgerning.

Ud over at levere disse politiske meldinger skal vi tage imod den hånd, de baltiske lande rækker ud mod os i Skandinavien, som de ønsker at genoptage den historiske forbindelse til. Vi skal styrke relationerne på alle niveauer.

Vi er derfor i vores parti glade for, at Litauens statsminister har sagt ja til at besøge os grundlovsdag, og vi håber naturligvis på, at hun og udenrigsministeren kommer til møder med den danske regering allerede her i weekenden.

Vi er glade for, at der på privat initiativ er oprettet et dansk kulturinstitut i Riga, og vi vil støtte forsøgene på at etablere kulturinformationscentre i Tallinn og i Vilnius.

Vi har allerede inddraget de baltiske lande i vores Østinvesteringspolitik og vores baltiske miljøpolitik. Vi ønsker at fremme det økonomiske samarbejde for at medvirke til at komme indhold i den økonomiske dispositionsfrihed, landene har opnået ved årsskiftet, og hilser med glæde flere ministres samt Folketingets Præsidiiums initiativ i den forbindelse. Vi ser dem gerne som observatører i Nordisk Råd, hvorved deres ønske om en snævrere tilknytning til Norden imødekommes.

Som den unge estiske filosof Rein Ruutso har sagt i forbindelse med sin doktorafhandling om den filosofiske tanke i den estiske uafhængighedsperiode, viser analyser af folks måde at tænke på og statens sociale organisation i uafhængighedsårene, at den estiske republik tilhørte Balto-Skandinavien, siger han i bogen »The Estonians«, side 77, 1990.

Det er dette tilhørsforhold, vi skal cementere. Derfor skal vi bringe spørgsmålet om balternes menneskerettigheder op på det kommende CSCE-møde i København, hvor emnet netop er den menneskelige dimension, ifald der ikke forinden er kommet en tilfredsstillende ordning eller i det mindste en for de baltiske befolkninger tilfredsstillende forhandlingsproces i gang.

Vi skal på alle niveauer styrke forbindelsen mellem balterne og os og fastholde dem på den internationale dagsorden. Dér hører de hjemme, så længe Stalins forbrydelser mod de baltiske folk står ved magt.

Jeg skal derfor til slut fremsætte følgende forslag om motiveret dagsorden, som jeg er glad for at kunne fremsætte på vegne af alle Folketingets partier, særlig glad, fordi situationen tilsiger denne enighed:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget henviser til, at Danmark aldrig har anerkendt de tre baltiske landes indlemmelse i Sovjetunionen i 1940, udtrykker Folketinget sin støtte til de baltiske folks ønske om at udøve deres nationale selvbestemmelsesret.

Folketinget udtrykker ønsket om, at Sovjetunionen og Litauen gennem frie forhandlinger uden pres eller trusler kan nå frem til et resul-